

Reglerne ift. særlige prøvevilkår til ordblinde

Dagsorden

1. Hvem er vi, samt præsentation af regelgrundlaget
2. Særlige prøvevilkår for ordblinde på de gymnasiale uddannelser, avu og FVU
3. Særlige prøvevilkår for ordblinde på EUD og FGU
4. Spørgsmål
5. Særlige prøvevilkår for ordblinde i grundskolen
6. Spørgsmål

Hvem er vi, samt præsentation af regelgrundlaget

Hvem er vi?

Kontor for Prøver, Eksamen og Test:

- Grundskolen
- Forberedende Voksenundervisning (FVU)
- Almen voksenuddannelse (avu)
- Gymnasiale uddannelser (stx, hhx, htx, hf, eux)
- Forberedende Grunduddannelse (FGU)
- Erhvervsuddannelser (eud, eux)

Til stede i dag:

- Camilla Sebelin, pædagogisk konsulent (grundskoleområdet)
- Mathias Gulmann, pædagogisk konsulent (FVU, avu, FGU og eud)
- Emilie Normark Sørensen, fuldmægtig (gymnasiale uddannelser)

Hvem er vi, samt præsentation af regelgrundlaget

Regelgrundlaget:

Grundskolen

- Bekendtgørelse om folkeskolens prøver §§ 29-34
- Link: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/1128>

Gymnasiale uddannelser, avu og FVU

- Den almene eksamensbekendtgørelse § 19
- Link: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2016/343>

Eud og FGU

- Den erhvervsrettede eksamensbekendtgørelse § 18
- Link: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2014/41>

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Særlige prøvevilkår for ordblinde på gymnasiale uddannelser, avu og FVU

—

Særlige prøvevilkår for ordblinde på gymnasiale uddannelser, avu og FVU

“

§ 19. Institutionen træffer afgørelse om tilbud af særlige prøvevilkår til eksaminander med psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse eller med andre tilsvarende specifikke vanskeligheder, når dette er nødvendigt for at ligestille disse eksaminander med andre i prøvesituationen. Det er en forudsætning, at der med tilbuddet ikke sker en ændring af prøvens niveau.

Den almene eksamensbekendtgørelse.

Særlige prøvevilkår for ordblinde på gymnasiale uddannelser, avu og FVU

Specificeringer:

- Ordblinde eksaminander må anvende ordforslagsprogrammer og oplæsning ved alle de skriftlige prøver
- Ved de fleste gymnasiale prøver er dette allerede tilladt, men ved en række prøver er der fastsat begrænsninger (fx delprøver uden hjælpemidler)
- Tilladelsen gælder for eksaminander, der er testet ordblinde og gennemfører prøver på særlige vilkår (§ 19)
- Udover ovenstående kan der tildeles øvrige særlige prøvevilkår efter § 19 herunder fx forlænget tid
- Vigtigt at pointere, at der skal foretages en konkret vurdering, da der er forskellige grader af ordblindhed → den ordblinde må ikke få en fordel i forhold til øvrige elever

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Særlige prøvevilkår for ordblinde på eud og FGU

—

Særlige prøvevilkår for ordblinde på eud og FGU

“

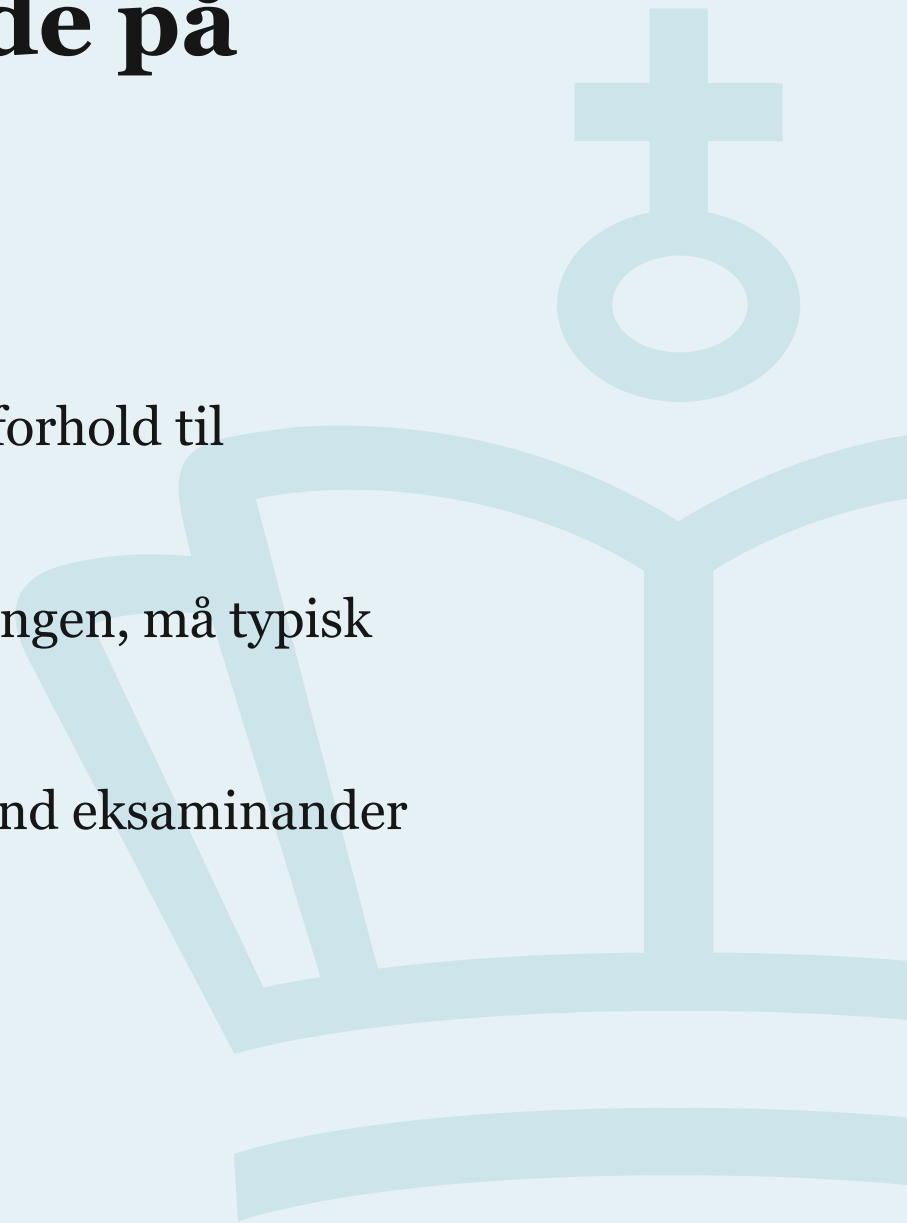
§ 18. Institutionen tilbyder særlige prøvevilkår til eksaminander med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, til eksaminander med tilsvarende vanskeligheder samt til eksaminander med et andet modersmål end dansk, når institutionen vurderer, at dette er nødvendigt for at ligestille disse eksaminander med andre i prøvesituationen. Det er en forudsætning, at der med tilbuddet ikke sker en ændring af prøvens niveau.

Den erhvervsrettede eksamensbekendtgørelse.

Særlige prøvevilkår for ordblinde på eud og FGU

Råd og vink:

- Beslutningen træffes på baggrund af sagkyndige udtalelser i forhold til eksaminandens behov og den konkrete prøve
- Hjælpemidler, eksaminanden har haft behov for i undervisningen, må typisk også anvendes ved prøven
- Eksaminanden på særlige vilkår må dog aldrig stilles bedre end eksaminander på almene vilkår
- Der indgår altid et skøn i vurderingen af de konkrete vilkår

Særlige prøvevilkår for ordblinde på eud og FGU

Balance mellem vilkår og afprøvning

Spørgsmål

I kan altid kontakte nedenstående personer fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet ved konkrete spørgsmål

	Generelle spørgsmål til særlige prøvevilkår	Fagspecifikke spørgsmål
De gymnasiale uddannelser (stx, hhx, htx, eux, hf)	<p>Emilie Normark Sørensen E-mail: emilie.normark.sorensen@stukuvm.dk Tlf.: 3392 5156</p> <p>Ellers kan der læses mere om særlige prøvevilkår på denne side: https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/proever-og-eksamen/regler-og-orienteringer/saerlige-proevevilkaar-til-ordblinde-og-andre-elever-med-funktionsnedsaettelse</p>	<p>Fagkonsulenterne: https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/undervisning-og-laeringsmiljoe/fagkonsulenter-paa-de-gymnasiale-uddannelser</p>
Avu, FVU, eud og FGU	<p>Mathias Gulmann E-mail: Mathias.Gulmann@stukuvm.dk Tlf.: 2365 5871</p>	<p>Fagkonsulenterne: Avu: https://www.uvm.dk/almen-voksenuddannelse-avu/undervisning-og-fag/fag-og-laereplaner FVU: https://www.uvm.dk/forberedende-voksenundervisning-fvu/indhold-og-fag Eud: https://www.uvm.dk/erhvervsuddannelser/undervisning-og-laeringsmiljoe/grundfag/fagbilag-og-vejledninger</p>

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Særlige prøvevilkår for ordblinde i grundskolen

—

Særlige prøvevilkår for ordblinde i grundskolen

“

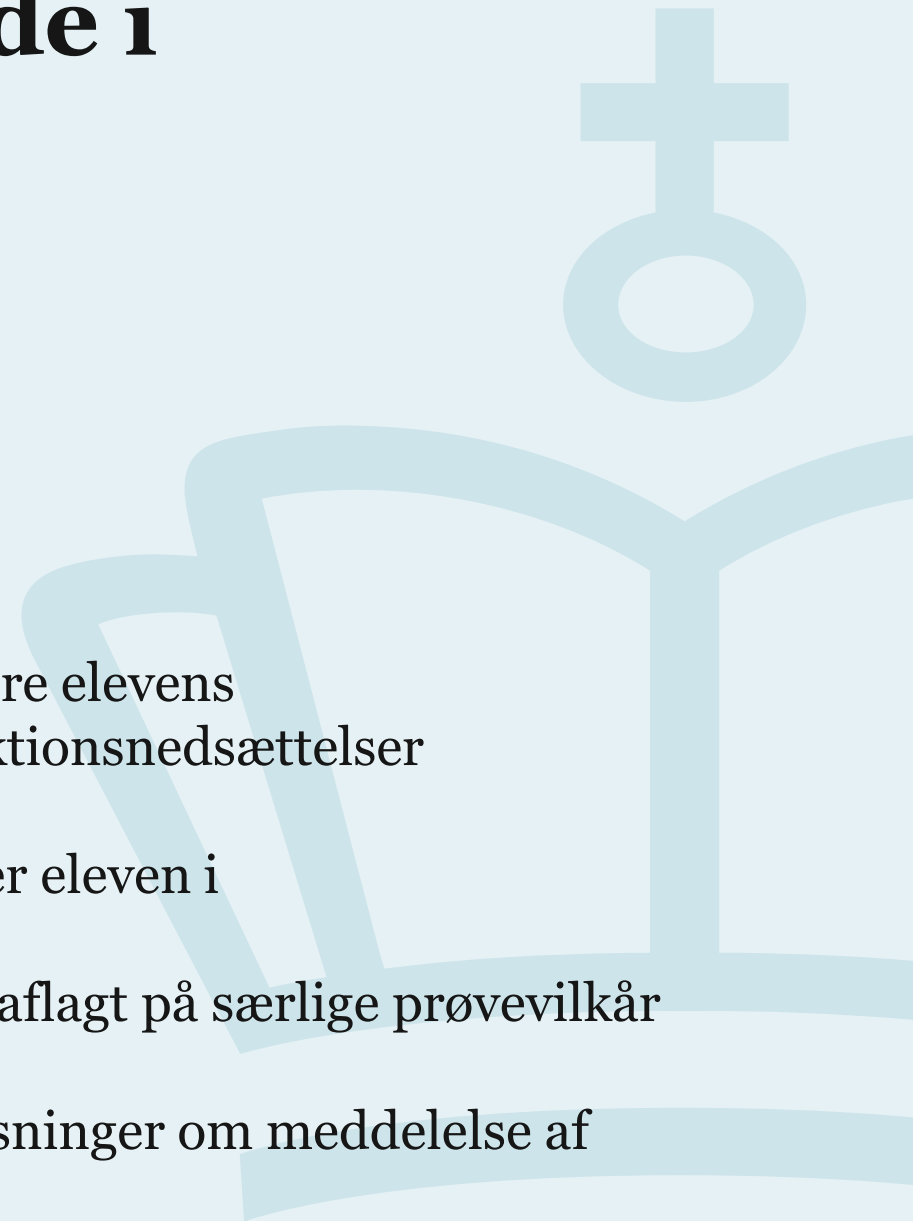
§ 29. Skolens leder skal tilbyde særlige prøvevilkår til elever med psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse eller tilsvarende vanskeligheder, når dette er nødvendigt for at ligestille disse elever med andre i prøvesituationen. Det er en forudsætning, at der ikke sker en ændring af prøvens faglige niveau.

Bekendtgørelse om folkeskolens prøver.

Særlige prøvevilkår for ordblinde i grundskolen

Afgørelser om prøve på særlige vilkår

- Skolens leder træffer afgørelse
- Konkret og individuel vurdering
- Den særlige tilrettelæggelse skal have til formål at kompensere elevens funktionsnedsættelse og ligestille eleven med eller uden funktionsnedsættelser
- De særlige prøvevilkår må ikke ændre på det, prøven afprøver eleven i
- Eleven afgør i samråd med sine forældre, om prøven ønskes aflagt på særlige prøvevilkår
- Skolens leder skal sikre, at der registreres og opbevares oplysninger om meddelelse af særlige prøvevilkår, herunder tilrettelæggelse af prøver

Særlige prøvevilkår for ordblinde i grundskolen

Inddragelse af PPR

- Skolens leder træffer afgørelse på baggrund af pædagogisk-psykologisk vurdering
- Vurderingen bør indhentes så tidligt som muligt på skoleåret i det skoleår, hvor eleven skal til prøve første gang
- Vurderingen skal indeholde en beskrivelse af elevens kompetencer og brug af eventuelle hjælpemidler i de fag, som eleven skal aflægge folkeskolens prøver i
- Undtagelsesbestemmelse:
Inddragelse af PPR kan undlades, hvis skolens leder vurderer, at det ikke er nødvendigt, og hvis forældrene er enige heri. Forældrene kan til enhver tid anmode om, at PPR bliver inddraget

Særlige prøvevilkår for ordblinde i grundskolen

Den særlige tilrettelæggelse kan omfatte:

- Prøvens form og rammer
- Brug af hjælpemidler
- Tildeling af ekstra tid
- Fravigelse af at en prøve aflægges som gruppeprøver
- Ændring af opgaven

Særlige prøvevilkår for ordblinde i grundskolen

Vejledning om prøve på særlige prøvevilkår og fritagelse

Muligheder for særlige tilrettelæggelse

- Afsnit særligt for ordblinde
- Afsnit 3 – mundtlige prøver
- Afsnit 4 – skriftlige prøver

Indhold	
Indledning	6
1 Generelt om særlige prøvevilkår	7
1.1 Hvad er særlige prøvevilkår?	7
1.2 Regler for særlige prøvevilkår	7
1.3 Funktionsnedsættelse	8
1.4 Tilværende vanskeligheder	9
1.5 Særlige prøvevilkår kan tilbydes i forbindelse med alle prøver	9
1.6 Bedømmelse	9
1.7 Bevist	10
2 Afgørelser om særlige prøvevilkår	11
2.1 Hvem træffer afgørelsen?	11
2.1.1 Læringsleder, lærer og andre kan inddrages - læs om samarbejde med elev og forældre	11
2.2 Kriterier for tilladelse om særlige prøvevilkår	11
2.3 Tag afsen i elevens individuelle vanskeligheder	11
2.4 Prøvens faglige niveau må ikke ændres	11
2.5 Vurdering fra Fagtagings- og Psykologisk Rådgivning (PVR)	12
2.6 Dokumentation og registrering af oplysninger	12
2.7 Forberedelse i undervisningsstuen	12
3 Særlige prøvevilkår ved mundtlige prøver	13
3.1 Forlænget tid til mundtlige prøver	13
3.1.1 Anbefalet maksimal forlængelse af eksaminationstiden er 50%	13
3.2 Oversigt over forlængelse af forberedelsestid og eksaminations- og mundtlige prøver	14
3.2.1 Oversigt over forlænget forberedelsestid og eksaminations- og mundtlige prøver i 8. klasseprøve	14
3.2.2 Oversigt over forlænget forberedelsestid og eksaminations- og mundtlige prøver i 9. klasseprøve	15
3.2.3 Oversigt over forlænget forberedelsestid og eksaminations- og mundtlige prøver i 10. klasseprøve	16
3.3 Tilrettelæggelse af gruppeprøve som individuel prøve	16
3.4 Afholdelse af prøve et andet sted end på skolen	16

BØRNE- OG
UNDERVISNINGS-
MINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET
Maj 2021

Justering til vejledning om prøve på særlige vilkår

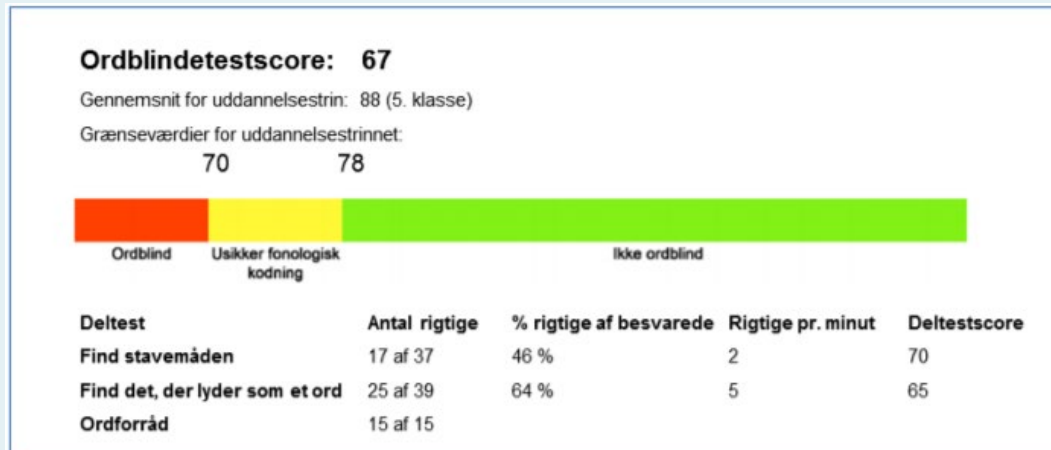
5-4 Særligt for ordblinde

Hvis det vurderes at kunne kompensere for den ordblinde elevs funktionsnedsættelse, kan en ordblind elev få tilladelse til:

- At anvende en oplæsningsfunktion.
- At anvende søgefunktionen `ctrl+F`/`ctrl+B`.
- At anvende en ordforlagsfunktion. Dette gælder også for prøven i dansk, FP9, retskrivning samt dansk, FP10, delopgave A.
- At anvende ordbøger og ordforlagsfunktion under lærerens diktering i dansk, FP9, retskrivning. Hvis ordblind elever får tilladelse til at anvende ordbog og ordforlagsfunktion under lærerens diktering, skal der også gives tilladelse til individuel diktering. Ved tilladelse til individuel diktering starter den ordblind elevs prøve umiddelbart i forlængelse af klassens ordinære prøve. Der skal være tilsyn med den ordblind elev, mens resten af klassen får dikteret prøven. Ved individuel diktering anvendes den tid, som er nødvendig. Der må ikke dikteres mere end to gange. Individuel diktering kan kombineres med tildeling af forlænget prøvetid og brug af ordbog og ordforlagsfunktion under diktering. Hvis individuel diktering kombineres med forlænget prøvetid og brug af ordbog og ordforlagsfunktion tildelles 15 minutter forlænget prøvetid til anden del af retskrivningsprøven, kan der i udgangspunktet maksimalt tildelles 15 minutter forlænget prøvetid ved et udvalg af prøver (læs mere under 'Hjælpe midler til indtaling af besvarelse (tale-til-tekst/diktering))
- At undlade at læse op ved selvvalgt tekststykke eller at benytte en oplæsningsfunktion til at læse tekststykket op i prøven i mundtlig dansk, FP9 og FP10.
- Karakterfastsættelse ved folkeskolens prøver beror på en helhedsvurdering af samtlige vurderingskriterier for den enkelte prøve. Det fremgår af prøvebekendtgørelsens § 32, at bedømmelse af præstationen for en elev, der aflægger prøve på særlige prøvevilkår, skal ske efter samme kriterier og på samme niveau, som gælder for øvrige elever.
- Hvis en elev undlader at læse selvvalgt tekststykke op eller vælger at benytte en oplæsningsfunktion til at læse tekststykket op, vil eleven ikke opfylde den del af vurderingskriteriet læse klart og flydende op og udtrykke en personlig forståelse af det læste, som omhandler læse klart og flydende op og udtrykke en personlig forståelse af det læste. Eleven vil i den efterfølgende dialog med bedømmerne kunne udtrykke sin personlige forståelse af det læste, og dermed vil eleven kunne opfylde den del af vurderingskriteriet læse klart og flydende op og udtrykke en personlig forståelse af det læste, som omhandler at udtrykke en personlig forståelse af det læste.
- At få udleveret en lydfil til sproglagens opgaver i lytteforståelse, så den ordblind elev kan stoppe lydsporet, mens eleven benytter oplæsningsfunktionen til at læse spørgsmålene til lytteforståelse. Den ordblind elev må ikke høre lytteforståelse flere gange end klassens øvrige elever.

Særlige prøvevilkår for ordblinde i grundskolen

Resultat fra Ordblindetesten

Den nationale ordblindetest kategoriserer elever på baggrund af deres testresultat i en rød, gul eller grøn gruppe. Det er kun elever, som bliver testet rød i Ordblindetesten, som har en funktionsnedsættelse i form af ordblindhed.

Elever i gul og grøn gruppe kan godt have store vanskeligheder med skriftsproget (ordforrådsvanskeligheder, vanskeligheder med skriftens betydningsprincip og ordspecifikke stavemåder, vanskeligheder med teksttypekendskab, manglende træning i læsning, stavning og skrivning mm.), ligesom gule elever jo godt have en anden funktionsnedsættelse, som dog ikke er ordblindhed, men som kan berettiger dem til at aflægge prøve på særlige vilkår. Det vil dog altid være en konkret og individuel vurdering, om en elev er berettiget til at aflægge prøve på særlige vilkår. Den vurdering skal foretages af skolens leder.

Særlige prøvevilkår for ordblinde i grundskolen

Tilrettelæggelse for ordblinde elever

- At anvende en oplæsningsfunktion
- At anvende søgefunktionen ctrl+F/ctrl+B
- At anvende en ordforslagsfunktion. Dette gælder også for prøven i dansk, FP9, retskrivning samt dansk, FP10, delopgave A
- At anvende ordbøger og ordforslagsfunktion under lærerens diktering i dansk
- At anvende tale-til-tekst ved et udvalg af prøver (uden vurderingskriterier i retskrivning)
- At undlade at læse op ved selvvalgt tekststykke eller at benytte en oplæsningsfunktion til at læse tekststykket op i prøven i mundtlig dansk, FP9 og FP10
- At få udleveret en lydfil til sprogfagenes opgaver i lytteforståelse, så den ordblinde elev kan stoppe lydsporet

Særlige prøvevilkår for ordblinde i grundskolen

Undervisning frem mod prøven

- God tid inden prøveafleggelse/i starten af udskoling
- Drøft med elev og forældre:
 - ✓ Hvordan eleven bliver undervist (alle fag)
 - ✓ Prøvedeltagelse
- Afprøve hjælpemidler
- Samarbejde mellem faglærere

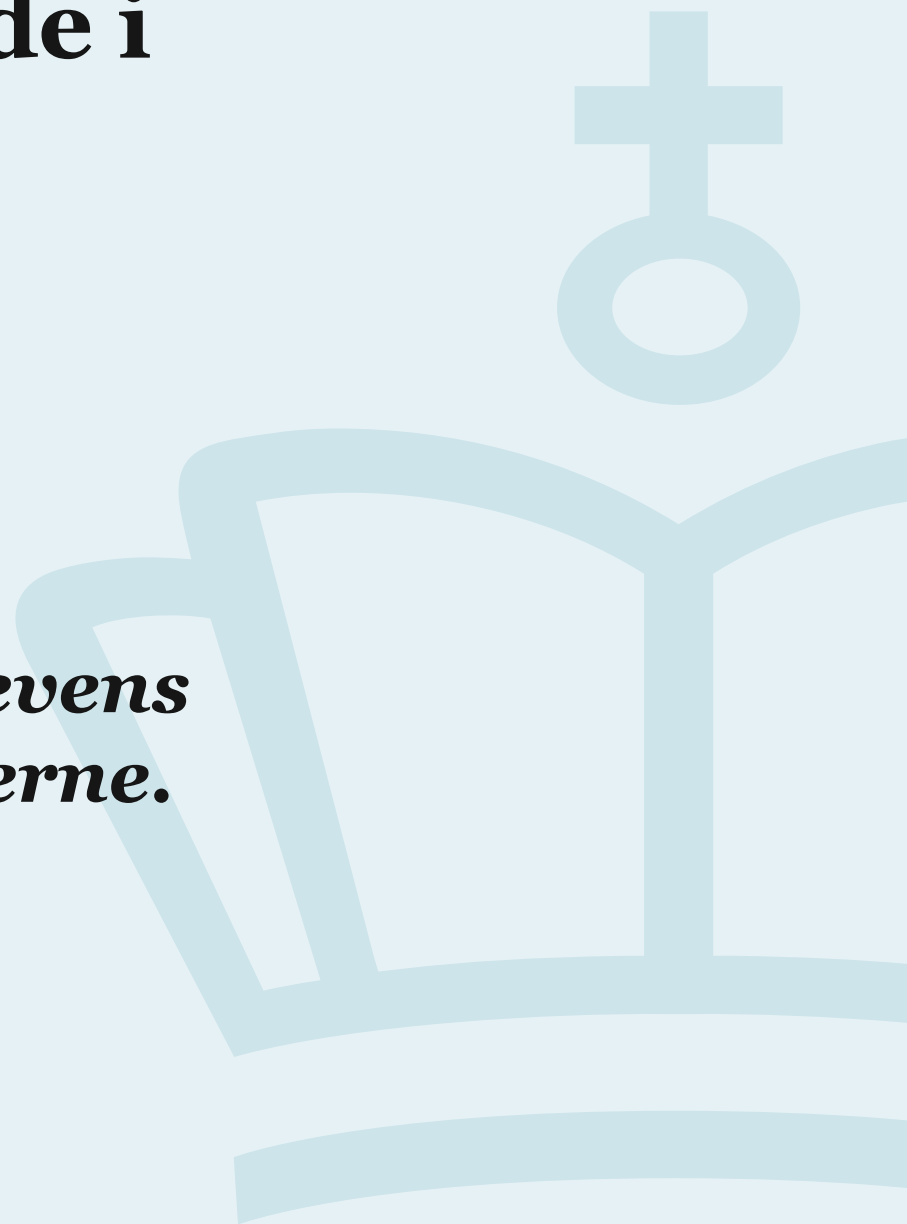

Særlige prøvevilkår for ordblinde i grundskolen

Afprøvning af it-hjælpemidler

“

Det er skolens ansvar at afprøve, om elevens it-hjælpemidler kan anvendes ved prøverne.

Spørgsmål

I kan altid kontakte nedenstående personer fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet ved konkrete spørgsmål

	Generelle spørgsmål til særlige prøvevilkår	Fagspecifikke spørgsmål
Grundskolen	<p>Dorte Møller Jensen E-mail: dorte.moller.jensen@stukuvm.dk Tlf.: 3392 5182</p> <p>Folkeskolens prøver (callcenter) E-mail: fp@stukuvm.dk Tlf.: 3392 6100</p> <p>Ellers kan der læses mere om særlige prøvevilkår på denne side: https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proevetilrettelaeggelse/proever-paa-saerlige-vilkaar</p>	<p>Læringskonsulenterne: https://www.uvm.dk/folkeskolen/laeringskonsulenterne/kontakt-og-hoer-mere-om-konsulenterne</p>